

Урок 7

Тема. Брати Якоб і Вільгельм Грімм. «Пані Метелиця». Значення діяльності братів Я. і В. Грімм для розвитку європейської культури

Мета уроку (формування компетентностей). *Предметних:* уміння визначати головну і другорядну інформацію в прочитаному тексті; збагачувати словниковий запас; *переказувати (усно)* зміст почутого та/або прочитаного художнього тексту/медіатексту. **Ключових:** розвиток уміння проводити паралелі між образами та ситуаціями, зображеними в художньому тексті / медіатексті і власним життєвим досвідом; вміння презентувати результати пошукової діяльності й досліджень, спілкуватися державною та іншими (зокрема, німецькою, за можливості) мовами, розвивати уміння вчитися впродовж життя, проявляти ініціативність, соціальну та громадську компетентність, обізнаність та самовираження у сфері культури, формувати екологічну грамотність і здоровий спосіб життя.

Обладнання: підручник «Зарубіжна література» (автори Ковбасенко Ю.І., Ковбасенко Л.В., Дячок С.О., в-во «Літера ЛТД», 2022 р.), презентація до уроку, ілюстрації до казок, зібраних братами Грімм (різні видання книг).

Тип уроку: урок формування компетентностей.

Епіграф. *Ми передаємо книгу у доброзичливі руки, думаючи при цьому про велику і добру силу, яка міститься в них...*

Брати Грімм

Перебіг уроку

I. Етап налаштування на роботу на уроці.

Гра «Смайлик»

З'ясування емоційної готовності до уроку (учні обирають смайлики, намальовані на маленьких аркушах).

– Що означає слово «смайл»? Із якої мови воно походить?

– Які ще англійські слова, що ми їх вживаємо кожного дня, ви знаєте?

Багато нових слів ми використовуємо в нашій мові. А от щоб не забути старе – люди завдячують тим, хто зберіг, систематизував і передав надбання тієї чи тієї культури майбутнім поколінням.



II. Мотивація навчальної діяльності.

Перегляд обкладинок творів, зібраних братами Грімм.

- Збірки казок братів Гріммів, які розповідають про бременських музик, Гензеля та Гретель, короля Дроздоборода та інші, є чи не в кожній родині. Але що ми знаємо про цих відомих учених Німеччини?

III. Повідомлення теми уроку. Визначення очікуваних результатів відповідно до орієнтирів навчальної програми.

Герої нашого уроку – незвичні люди, збирачі казок. Вони подорожували пустелями, мандрували океанами, щоб повернутися додому з новими записаними розповідями. Тож дорогоцінним багажем на їхньому шляху були казки. Що примусило їх, геніальних учених-філологів, займатися такими «дитячими» творами, як казки? Ба більше, збирати ці казки. Спробуйте дати відповіді на ці запитання, послуховавши й опрацювавши інформацію про братів Грімм.

IV. Сприйняття і засвоєння матеріалу.

Слухання казкової історії. Гра «Зіпсований телефон» (*двоє учнів виходять із класної кімнати. Учитель розповідає історію про збирачів фольклору всім іншим учням у класі. Потім хтось переказує цю історію одному із учнів, який зайшов у класну кімнату, а той пізніше іншому*).

Одному вченому, збирачеві казок, на чудовому балу, де він випадково опинився, красуня принцеса сказала: «Фу, який на вас пошарпаний комірець».

- Це тому, що я всі збереження витратив у дорозі, – розгублено відповів чоловік. Помовчавши, він радісно скрикнув: «Та ви, принцесо, наштовхнули мене на цікаву ідею! Віднесу я старий комірець

на фабрику з виготовлення паперу. Із ганчір'я там виготовлять прекрасний папір. І я напишу на цьому папері нову казку, яку привіз із Африки.

- І все? – принцеса з презирством скривила губи.

- Ні, не все. Якесь дівчинка спокійно засне під мою казку, бо казки допомагають маленькій людині засвоїти віру в правду, любов, справедливість, надію.

А про себе вчений подумав, що дівчинка, яка читає казки, не виросте такою злюкою, як принцеса.

Збирачі казок об'їхали весь світ і дізналися, що на землі є народи, які не вміють сіяти хліб і плавити метал, але не має жодного народу, представники якого б не вміли розповідати казки.

В Африці, в одній із пустель живуть маленькі люди, швидкі, як стріла, здатні через метрову товщу піску відчувати запах води. Завойовники назвали цей народ бушменами, тобто мешканцями буша – пустельних чагарників. Маленькі люди не будують помешкань, а живуть під відкритим небом. Вони – збирачі. Бушмени живляться тим, що дарує їм природа: коренями рослин, личинками комах. Вони не мають іншого надбання, окрім казок та горщиків з фарбами із соків рослин. Із покоління в покоління бушмени живуть серед скель, на яких малюють таємничих звірів, чарівників, так, неначе тисячоліття цей народ перебуває в книзі з ілюстраціями, а кожне нове покоління доповнює його новими цікавими казками.

Збирачі казок живуть вірою в те, що добро і краса розсипані по світу і що тільки вони в змозі зібрати їх воедино і подарувати людям.

Такими дивними для провінційного німецького містечка Ганау були й брати Якоб та Вільгельм Грімм (*учитель демонструє портрети братів Грімм*).

- У чому виявилась дивина братів? Мабуть, у великому розумі, любові до німецького народу, захопленні скарбницями німецького фольклору та міфології, виданні «Словника німецької мови». Усе це вони збирали, систематизували. Подумайте, для чого?

- А чи можна назвати людину дивною, коли вона не тільки на словах, а й на ділі любить свою країну, свій народ, зберігає його культуру та традиції? Свою відповідь обґрунтуйте.

- Запитання до тих, хто переказував історію про братів Грімм і бушменів. Чому вам важко було відтворити почуте? (*Не чули її з перших вуст, не запам'ятали всіх моментів, не мали змоги законспектувати, інформація різнопланова і т.д.*)

- Що є важливим у збиранні фольклору? Чому важливо деякі моменти записувати (законспектовувати)? Писемність братів Грімм взяла гору над усними переказами. Як ви вважаєте, чому?

Робота в групах. Опрацювання інформації про братів Грімм. (підручник, с.17).

Словникова робота. «Збирач». «Колекціонер».

Руханка. Уявіть, що ви - збирачі фруктів у садах, збирачі грибів, збирачі монет, збирачі книжок тощо (відобразіть рухами ці процеси).

V. Формування знань, умінь, навичок і компетенцій.

Робота з ілюстраціями (або бібліотечка виставка). Розгляд різних видань казок, які вдалося зібрати братам Грімм.

- Уяви себе Якобом або Вільгельмом Грімм і від імені збирача / збирачки фольклору розкажи про те, як вдалося «зібрати» той чи той твір до «колекції казок».

VI. Закріплення вивченого матеріалу, узагальнення та корекція знань.

Робота за маршрутом «Німецька дорога казок» (підручник, с.18).

Робота за епіграфом. Доведіть за епіграфом і опрацьованим матеріалом значення діяльності братів Я. і В. Грімм для розвитку європейської культури.

VII. Підбиття підсумків, рефлексивно-оцінюючий етап.

Продовж речення: «Я вважаю, що Брати Грімм ...»

Уявіть, що ви нумізмат (колекціонер монет). Яких монет у вашій колекції було б найбільше? Чому? Монетою із зображенням чого ти б відобразив / відобразила настрої від сьогоднішнього уроку?

VIII. Інструктаж до виконання домашнього завдання (підручника, с.18).